

WSPIERANIE ARCHIWÓW, BIBLIOTEK I MUZEÓW POZA KRAJEM – NASZE DOTYCHCZASOWE PROJEKTY

Dzięki wsparciu Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego **„Wspieranie Archiwów, Bibliotek i Muzeów poza Krajem”** Polski Instytut Naukowy w Ameryce (PIASA) konsekwentnie realizuje działania na rzecz ochrony i upowszechniania polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami kraju.



W latach 2020–2025:

- zabezpieczyliśmy, opracowaliśmy i zdigitalizowaliśmy tysiące archiwaliów, książek, nagrań audio i materiałów audiowizualnych o wyjątkowym znaczeniu dla historii Polski i Polonii,
- stworzyliśmy nowoczesną infrastrukturę cyfrową, która umożliwia bezpłatny dostęp przez internet do zbiorów archiwalnych oraz zapewnia ich długoterminowe zabezpieczenie,
- udostępniliśmy w internecie tysiące nowych kopii cyfrowych dokumentów, fotografii i nagrań,
- wdrożyliśmy innowacyjne rozwiązania wykorzystujące sztuczną inteligencję oraz technologię OCR (optycznego rozpoznawania znaków), ułatwiające wyszukiwanie i analizę treści dokumentów,
- przekazaliśmy cyfrowe kopie zasobów do Narodowego Archiwum Cyfrowego i krajowych repozytoriów, zapewniając ich bezpieczne przechowywanie.

Nasze zdigitalizowane materiały archiwalne zostały zaprezentowane nie tylko stronach internetowych poświęconych archiwom, ale także w formie podcastów dostępnych w serwisach Spotify i Apple Podcasts.

Ponadto:

- uzupełniliśmy nasze zasoby w międzybibliotecznym katalogu Biblioteki Polonii Amerykańskiej, prowadzonym wspólnie przez PIASA oraz biblioteki Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce, Polskiej Fundacji Kulturalnej i Fundacji Kościuszkowskiej, dostępnym przez internet,
- przygotowaliśmy liczne wystawy stacjonarne i wirtualne, publikacje naukowe i popularnonaukowe, konferencje, lekcje historyczno-archiwalne oraz wydarzenia jubileuszowe,
- rozwinęliśmy działalność edukacyjną i popularyzatorską, wykorzystując podcasty, media społecznościowe, prasę polonijną oraz współpracę z instytucjami naukowymi i kulturalnymi,

- znacząco zwiększyliśmy rozpoznawalność naszego Instytutu wśród Polonii i odbiorców w Polsce, co przełożyło się na stały wzrost liczby użytkowników korzystających ze zbiorów online.

Realizowane działania przyczyniają się do ochrony, dokumentowania i popularyzacji polskiego dziedzictwa kulturowego na emigracji oraz zapewniają szeroki dostęp do unikatowych materiałów historycznych dla badaczy, studentów, nauczycieli oraz wszystkich zainteresowanych historią Polski i Polonii.

Dzięki wsparciu finansowemu z dotychczasowych grantów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego PIASA posiada największą wśród instytucji polonijnych na świecie kolekcję zdigitalizowanych dokumentów udostępnionych w serwisie *Szukaj w Archiwach* (stan na koniec 2025 roku).

Pod tym adresem znaleźć można informację o naszych zbiorach oraz zdigitalizowane materiały archiwalne: <https://www.szukajwarchiwach.gov.pl/web/polski-instytut-naukowy-w-ameryce>

WSPIERANIE ARCHIWÓW, BIBLIOTEK I MUZEÓW POZA KRAJEM NA ROK 2026

W ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego **„Wspieranie Archiwów, Bibliotek i Muzeów poza Krajem” na rok 2026** realizujemy zadanie pt. **„Zabezpieczanie, opracowanie, digitalizacja i promocja zbiorów PIASA – etap VI”**, które umożliwi nam kontynuację dotychczas prowadzonych prac.

Nasz projekt obejmuje m.in.:

- opracowanie, zabezpieczenie, digitalizację i publikację kolejnych kolekcji ze zbiorów PIASA, ukazujących losy Polaków na emigracji i stanowiących część polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami kraju,
- uporządkowanie i skatalogowanie nowych nabytków biblioteki naukowej naszego Instytutu,
- przygotowanie wystaw artystycznych i archiwalnych, lekcji historycznych oraz innych działań promocyjnych.

Wśród materiałów objętych zadaniem znajdują się przede wszystkim:

- spuścizna Ludwika Krzyżanowskiego – dyplomaty, lingwisty, tłumacza, felietonisty, naukowca, wiceprezesa PIASA oraz redaktora naczelnego naszego kwartalnika *The Polish Review*,
- spuścizna Feliksa Grossa – socjologa, antropologa społecznego, prawnika, profesora City University of New York, działacza Polskiej Partii Socjalistycznej na emigracji, dyrektora wykonawczego i prezesa PIASA,
- kolekcja własna PIASA, obejmująca akta organizacyjne od początku istnienia Instytutu.

Efekty realizowanego projektu będą sukcesywnie udostępniane poprzez publikację zdigitalizowanych materiałów w internecie. Dostęp do nich będzie bezpłatny.

Materiały będą publikowane na stronie internetowej dostępnej po zeskanowaniu kodu QR:



W ramach działań bibliotecznych m.in.:

- zabezpieczymy i udostępnimy cenne starodruki oraz książki historyczne,
- włączymy nowe nabytki do międzybibliotecznego katalogu Biblioteki Polonii Amerykańskiej.

Dopełnieniem prac archiwalnych i bibliotecznych będą lekcje dla szkół polonijnych, wystawy artystyczne organizowane w siedzibie PIASA oraz wystawa wirtualna oparta na zdigitalizowanych zbiorach, która zostanie udostępniona pod koniec 2026 roku.

Wszystkie prowadzone prace mają na celu ochronę cennych zbiorów archiwalnych i bibliotecznych oraz poszerzenie dostępu do polskiego i polonijnego dziedzictwa naukowego i kulturowego.

Więcej informacji o naszym Instytucie oraz organizowanych wydarzeniach znajduje się na naszej stronie internetowej: www.piasa.org.

Polish Institute of Arts and Sciences of America / Polski Instytut Naukowy w Ameryce

208 East 30th St., Nowy Jork, NY 10016, Stany Zjednoczone

email: piasany@gmail.com, telefon: +1 (212) 686 4164